

Chambre des Représentants

SESSION 1967-1968.

26 FÉVRIER 1968.

PROJET DE DECLARATION relatif à la revision de la Constitution.

I. — AMENDEMENTS PRESENTES PAR M. DRUMAUX.

Dans la liste des dispositions soumises à revision, insérer ce qui suit :

« du titre I de la Constitution afin de prévoir la division du pays en régions;

» de l'article 47 de la Constitution en vue d'accorder le droit de vote aux citoyens dès qu'ils sont âgés de 18 ans accomplis;

» de l'article 86 de la Constitution en vue d'y préciser que la fonction de Ministre est incompatible avec l'appartenance à des organismes dirigeants de sociétés financières, industrielles et autres, d'intérêt privé;

» du titre III, chapitre IV de la Constitution par l'insertion d'un article 108bis permettant de déterminer les principes réglant l'organisation et les pouvoirs des régions;

» de l'article 131 de la Constitution en vue de prévoir que la revision de la Constitution peut résulter non seulement d'une déclaration du pouvoir législatif, mais également être provoquée par un référendum d'initiative populaire;

» de la Constitution dans son ensemble par l'introduction de dispositions nouvelles établissent le principe et les modalités d'organisation du référendum d'initiative populaire. »

M. DRUMAUX.

Voit :

561 (1967-1968) :

- N° 1 : Projet de déclaration.
- N° 2 : Amendement.

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1967-1968.

26 FEBRUARI 1968.

ONTWERP VAN VERKLARING betreffende de herziening van de Grondwet.

I. — AMENDEMENTEN VOORGESTELD DOOR DE HEER DRUMAUX.

In de lijst van de voor herziening voorgelegde bepalingen invoegen wat volgt :

« van de eerste titel van de Grondwet, ten einde te voorzien in de verdeling van het land in streken;

» van artikel 47 van de Grondwet, ten einde het stemrecht aan de ingezetenen toe te kennen zodra zij volle 18 jaar oud zijn;

» van artikel 86 van de Grondwet, ten einde erin vast te leggen dat de functie van Minister onverenigbaar is met het lidmaatschap van instellingen welke financiële, industriële en andere privaatrechtelijke maatschappijen besturen;

» van titel III, hoofdstuk IV, van de Grondwet, door invoeging van een artikel 108bis waarbij het mogelijk wordt gemaakt te bepalen welke principes gelden voor de organisatie en de bevoegdheden van de gewesten;

» van artikel 131 van de Grondwet, om te bepalen dat de herziening van de Grondwet niet alleen kan voortvloeien uit een verklaring van de wetgevende macht, maar ook een gevolg kan zijn van een volksreferendum;

» van de Grondwet in haar geheel, door de invoering van nieuwe bepalingen krachtens welke het principe van het volksreferendum en de wijze waarop het wordt georganiseerd, worden vastgelegd. »

Zie :

561 (1967-1968) :

- N° 1 : Ontwerp van verklaring.
- N° 2 : Amendement.

II. — AMENDEMENTS PRESENTES PAR M. PERIN.

A. — Dans la liste des dispositions soumises à revision, modifier les alinéas respectifs comme suit :

- « — du titre 1er de la Constitution par l'insertion d'un article 3bis;
- » — de l'article 6 de la Constitution par l'adjonction d'un troisième alinéa;
- » — du titre III de la Constitution par l'insertion d'un article 25bis;
- » — du titre III, chapitre 1er de la Constitution par l'insertion d'un article 38bis;
- » — de l'article 56bis de la Constitution;
- » — du titre III, chapitre III de la Constitution par l'insertion d'un article 107bis;
- » — du titre III, chapitre IV de la Constitution par l'insertion d'un article 108bis;
- » — de l'article 110 de la Constitution par l'adjonction d'une disposition;
- » — de l'article 113 de la Constitution par l'adjonction d'une disposition;
- » — du titre IV de la Constitution par l'insertion d'un article 115bis;
- » — des dispositions transitoires des articles 47, 52, 53 et 56bis de la Constitution. »

JUSTIFICATION.

Il n'est pas conforme aux principes constitutionnels de limiter le pouvoir du constituant par des commentaires ou indications quelconques dans le texte même de la déclaration. La place indiquée pour ces considérations est dans l'exposé des motifs, les développements ou les discours en séance publique.

Le numéro des articles et éventuellement des titres et chapitres précise suffisamment l'objet de la revision dont le constituant ne peut sortir.

B. — Dans la liste des dispositions soumises à revision, insérer ce qui suit :

- « de l'article 131 de la Constitution ».

JUSTIFICATION.

La procédure de l'article 131 est lourde et paralysante. Mais la volonté du constituant de 1831 de faire participer le corps électoral à la revision constitue un principe fondamental de notre démocratie. Ce but n'est plus atteint en pratique parce que la campagne électorale porte sur trop d'objets à la fois de sorte que l'opinion des électeurs sur la revision ne peut pas être clairement dégagée.

Le corps électoral ne pourrait se prononcer sans équivoque sur la revision que par la procédure du référendum, les textes en débat étant établis, soit par le constituant à la majorité des 2/3, soit par un nombre suffisant d'électeurs eux-mêmes (10 % par ex.).

II. — AMENDEMENTEN VOORGESTELD DOOR DE HEER PERIN.

A. — In de lijst van de voor herziening voorgelegde bepalingen, de respectieve leden wijzigen als volgt :

- « — van de eerste titel van de Grondwet, door invoeging van een artikel 3bis;
- » — van artikel 6 van de Grondwet, door toevoeging van een derde lid;
- » — van titel III van de Grondwet, door invoeging van een artikel 25bis;
- » — van titel III, hoofdstuk I, van de Grondwet, door invoeging van artikel 38bis;
- » — van artikel 56bis van de Grondwet;
- » — van titel III, hoofdstuk III, van de Grondwet, door invoeging van een artikel 107bis;
- » — van titel III, hoofdstuk IV, van de Grondwet, door invoeging van een artikel 108bis;
- » — van artikel 110 van de Grondwet, door toevoeging van een bepaling;
- » — van artikel 113 van de Grondwet, door toevoeging van een bepaling;
- » — van titel IV van de Grondwet, door invoeging van een artikel 115bis;
- » — van de overgangsbepalingen in de artikelen 47, 52, 53 en 56bis van de Grondwet. »

VERANTWOORDING.

De bevoegdheid van de grondwetgever beperken door enigerlei commentaar of aanwijzingen in de tekst zelf van de verklaring strookt niet met de constitutionele beginselen. Dergelijke overwegingen zijn op hun plaats in de memorie van toelichting, de toelichting of in de tijdens de openbare vergadering gehouden betogen.

Het nummer van de artikelen en eventueel van de titels en hoofdstukken zijn een voldoende aanwijzing voor het voorwerp van de herziening, waarbuiten de grondwetgever niet mag gaan.

B. — In de lijst van de voor herziening voorgelegde bepalingen invoegen wat volgt :

- « van artikel 131 van de Grondwet ».

VERANTWOORDING.

De in artikel 131 bepaalde procedure is zwaar en werkt verlamd. Maar de wil van de grondwetgever van 1831 om de kiezers te laten deelnemen aan de herziening is een fundamenteel principe van onze democratie. Dit oogmerk wordt in de praktijk niet meer bereikt, omdat de verkiezingscampagne over al te veel onderwerpen tegelijk wordt gevoerd, zodat de mening van de kiezers over de herziening niet duidelijk tot uiting kan komen.

Slechts via de procedure van het referendum kunnen de kiezers zich zonder enige dubbelzinnigheid over de herziening uitspreken. Welke teksten moeten worden herzien, zou worden bepaald door de grondwetgever met een tweederdemeerderheid of door een toereikend aantal kiezers zelf (b.v. 10 %).

F. PERIN.